

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a (dr. Fekete Csaba ügyvéd által képviselt felperesnek a APEH Központi Hivatal Hatósági Főosztály Dél-alföldi Kihelyezett Hatósági Osztály alperes ellen illetékügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 2009. március 3-án kelt 12.K.21.758/2008/15. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 16. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán alulírott helyen és napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság 12.K.21.758/2008/15. számú ítéletét hatályon kívül helyezi és az alperes 2008. március 6-án kelt 3743862120. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezi.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint elsőfokú és 20.000 (húszezer) forint felülvizsgálati perköltséget.

A le nem rótt 7.000 (hétezer) forint kereseti és 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes és K. N. 2002. március 19. napján kölcsönszerződést kötöttek, a szerződés alapján a felperes 600.000 forint kölcsönt nyújtott K. N. részére a forgalmi rendszámú, Mercedes 209D típusú gépjármű megvásárlásához. A felek a gépkocsira opciós szerződést is kötöttek a kölcsönszerződés biztosítékeként.

K. N. a kölcsönszerződésben foglaltaknak többszöri felszólítás ellenére sem tett eleget, ezért a felperes 2003. június 30. napján, azonnali hatállyal felmondta a szerződést. Az opciós szerződés alapján a felperes 2003. július 19-én a K Kft.-t jelölte ki a vételi jog gyakorlására jogosult személynek a Polgári

Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 375.§ (4) bekezdése és a 373.§ (4) bekezdése alapján.

A K Kft. élve a vételi jogával a gépjárművet birtokba vette. Az okmányiroda a gépjárművet a fenti okiratok ellenére, tévesen a felperes tulajdonaként tartotta nyilván.

A felperes és a vételi jog gyakorlására kijelölt személy 2004. március 22. napján - a felperes perben tett állítása szerint - a téves okmányirodai bejegyzés korrigálására, a gépjármű sorsának rendezése érdekében, adásvételi szerződést kötöttek egymással, a felperes a K Kft.-re ruházta át a gépkocsi tulajdonjogát.

Az okmányiroda által kiállított lelet alapján a tulajdonszerzésről 2007. május 17-én szerzett tudomást APEH Dél-alföldi Regionális Igazgatósága. A hatóság megismételt eljárásban az okmányiroda megkeresése útján beszerzett gépjármű-nyilvántartás adatai alapján a 2007. december 17-én kelt 3743668483. ügyszámú (3743678761. iktatószámú) határozatában a felperest 71.952 forint illeték és 21.000 forint mulasztási bírság megfizetésére kötelezte, mert a felperes volt 2003. július 19.-2004. március 22. között a gépjármű tulajdonosa, a gépjármű tulajdonjogának megszerzéséről kötött jogügylet alapján a bejelentési kötelezettségét elmulasztotta és a vagyonszerzés után az illetékfizetési kötelezettségének sem tett eleget.

A felperes fellebbezése folytán eljárta alperes a 2008. március 6. napján kelt 3743862120. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta.

A felperes keresetet nyújtott be az alperes határozatának felülvizsgálata és a kiszabott illeték és mulasztási bírság törlése iránt. Álláspontja szerint az általa, a vételi jog gyakorlására kijelölt K Kft. szerezte meg a gépjármű tulajdonjogát, mert a gépjármű tulajdonjoga a vételi jog gyakorlójának kijelölése folytán közvetlenül a K Kft-re szállt át, a felperes nem volt tulajdonosa a gépjárműnek, ezért vele szemben vagyónátruházási illeték és mulasztási bírság nem szabható ki.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. Ítélete indokolása szerint az illetékügyben eljáró hatóság nem vizsgálhatta, hogy a felperes a vételi jog gyakorlását milyen módon, kinek engedte át, illetve milyen megfontolásból kötött a gépjárműre utóbb adásvételi szerződést. Az okmányiroda által vezetett gépjármű-nyilvántartás közhiteles, az abban foglalt adatok alapján az alperes jogszerűen járt el. A felperes nem volt elzárva attól, hogy a téves nyilvántartási bejegyzés miatt hatósági eljárást kezdeményezzen, mindaddig azonban, amíg a nyilvántartásban ő szerepelt tulajdonosként, ezt a tényt az illetékügyben eljáró hatóságnak kötelezően figyelembe kellett vennie. Az alperes a

gépjármű-nyilvántartás adatai alapján jogszerűen járt el, amikor a felperest visszterhes vagyonátruházási illeték megfizetésére kötelezte és vele szemben a bejelentési kötelezettség elmulasztása miatt mulasztási bírságot szabott ki az illetékről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 76.§ (1) bekezdése és 82.§-a alapján.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a keresetének helyt adó határozat hozatalát kérte. A felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Itv. 3.§ (3) bekezdés a/ pontját, 18.§ (2) bekezdés d/ pontját, a Ptk. 117.§ (2) bekezdését, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 3.§ (2) bekezdés b/ pontját, az 50.§ (1) bekezdését. Arra hivatkozott, hogy a gépjármű tulajdonjogát nem szerezte meg, a gépjármű a tulajdonostól közvetlenül a vételi jog gyakorlására kijelölt személy birtokába és tulajdonába került. A 2004. március 22. napján kötött adásvételi szerződést csak a téves okmányirodai bejegyzés korrigálására kötötték. A felperes hangsúlyozta, hogy amennyiben a közhiteles nyilvántartás és a becsatolt okiratok között ellentmondás áll fenn, úgy a hatóság nem hivatkozhat arra, hogy nincs joga a felperes tulajdonszerzésének vizsgálatára, mert ezzel a hatóság - a téves álláspontja miatt - a tényállás-tisztázási kötelezettségét elmulasztja. Az elsőfokú bíróság sem tisztázta a releváns tényeket, elmulasztotta a becsatolt okiratok értékelését.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Hangsúlyozta, hogy a közhiteles gépjármű-nyilvántartás által rögzített tulajdonszerzés tényét nem vizsgálhatta felül, eljárása csak a fizetési meghagyás meghozatalára szorítkozhatott. Amennyiben a felperes szerint a nyilvántartásban szereplő adatok tévesek voltak, úgy ennek a korrigálására a felperesnek kellett volna külön hatósági eljárást kezdeményeznie. Álláspontja szerint a felperes tulajdonszerzését támasztja alá a 2004. március 22. napján kelt adásvételi szerződés is, amellyel a felperes a gépjárművet továbbértékesítette.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274.§ (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság a rendelkezésre álló adatok alapján megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tévedett, amikor arra a megállapításra jutott, hogy az illetékügyben eljáró hatóság nem vizsgálhatja - az egyébként rendelkezésére álló okiratok alapján -, hogy a perbeli gépjármű tulajdonjogát a felperes megszerezte-e,

mert a hatóságnak elegendő a gépjármű-nyilvántartás közhiteles adata alapján a bejegyzett tulajdonossal szemben az eljárást lefolytatnia. Az elsőfokú bíróság a téves jogi álláspontja miatt elmulasztotta a releváns tények tisztázását, emiatt az ítélete törvénysértő és megalapozatlan.

Az elsőfokú bíróság ítéletében ugyan idézte az Itv. 3.§ (3) bekezdés a) pontját, amely rendelkezés szerint az illetékfizetési kötelezettség a szerződés megkötése napján keletkezik, azonban nem tulajdonított jelentőséget a vagyonszerzést tanúsító okiratnak és az okirat tartalmának. A felperes a kölcsönszerződéssel egyidejűleg opciós szerződést is kötött. A felperes az opciós szerződés szerint a vételi jog gyakorlására jogosult személy kijelölésére jogosult volt. A felperes a 2003. július 19-én kelt okiratban a vételi jogával élve a vételi jog gyakorlására jogosult személyt is kijelölte. A kijelölt jogi személy az így gyakorolt vételi jog alapján szerezte meg a gépjármű tulajdonjogát a Ptk. 375.§ (4) bekezdése alapján alkalmazandó 373.§ (4) bekezdése, 374.§ (1) bekezdése értelmében.

A Ptk. 375.§ (4) bekezdése alapján a vételi jogra a visszavásárlási jog szabályait, a 374.§ (5) bekezdése szerint a visszavásárlási jogra az elővásárlási jog szabályait kell alkalmazni. A Ptk. 373.§ (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az elővásárlási jog átruházása semmis, gazdálkodó szervezet azonban kijelölheti azt a személyt, aki e jog gyakorlására jogosult. A Ptk. 374.§ (1) bekezdése értelmében a visszavásárlás az eladónak a vevőhöz intézett nyilatkozatával jön létre.

A felperes a 2003. július 19. napján kelt okiratban ennek megfelelően járt el, a vételi jog gyakorlására kijelölt személy a vételi jog alapján rendelkezett a gépkocsi felett tulajdonjoggal, a felperes ezt a tényt, az okirat csatolásával bejelentette az okmányirodának is.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint az alperesi hatóságnak vizsgálnia kellett volna, hogy a felperes valóban megszerezte-e a gépjármű tulajdonjogát, figyelemmel arra, hogy az Itv. 18.§ (1) és (2) bekezdés d/ pontja a gépjármű tulajdonjogának megszerzéséhez fűzi a visszterhes vagyonátruházási illetékfizetési kötelezettséget, az illetékfizetési kötelezettség a szerződés megkötésének napján keletkezik. A vagyonszerzést pedig a 2003. július 19-én kelt okirat tanúsítja. Ez az okirat azonban nem a felperes tulajdonszerzését igazolja.

Az alperes nem hivatkozhat alappal arra, hogy a közhiteles gépjármű-nyilvántartás adatait nem vizsgálhatta felül, hiszen a rendelkezésre álló iratokból egyértelműen megállapítható volt az okmányirodai bejegyzés téves volta. Az illetékfizetési kötelezettséget nem a nyilvántartásba vétel keletkezteti, hanem a bejegyzés alapjául szolgáló vagyonszerzési okirat.

A felperes helytállóan hivatkozott arra a felülvizsgálati kérelmében, de már a keresetében is, hogy vele szemben a visszterhes vagyonátruházási illeték nem szabható ki, mert nem szerzett tulajdonjogot az érintett gépjármű felett, a gépjármű tulajdonjogát az opciós jog gyakorlására kijelölt szervezet szerezte meg. Az alperes tévesen hivatkozott arra, hogy a gépjármű-nyilvántartás téves adata korrigálására, a gépjármű sorsának rendezésére utóbb kötött adásvételi szerződés a felperes tulajdonszerzését tanúsítja. Egy gépjármű eladására kötött szerződés önmagában még nem tanúsítja, hogy a gépjárművet eladó személy előzetesen a gépjárművet megvásárolta, tulajdonjogát megszerezte. Az eset összes körülménye alapján, a releváns tények feltárását követően foglалható állás arról, hogy a gépjármű tulajdonjogát 2003. július 19-én kiállított okirattal ki szerezte meg.

A hatóságnak a tényleges vagyonszerzővel szemben kell eljárnia, a felperes a perbeli gépjármű tulajdonjogát nem szerezte meg, ezért vele szemben illeték és mulasztási bírság nem szabható ki.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat megsértette, ezért azt a Pp. 275.§ (4) bekezdése alkalmazásával hatályon kívül helyezte, az alperes törvénysértő határozatát az elsőfokú határozatra is kiterjedően a Pp. 339.§ (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

A pervesztes alperes a Pp. 270.§ (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles a felperes jogi képvisellel felmerült elsőfokú és a felülvizsgálati perköltsége megfizetésére, valamint a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az alperes illetékmentessége miatt a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Budapest, 2010. március 29.

Dr. Kárpáti Zoltán sk. a tanács elnöke, Dr. Márton Gizella sk. előadó bíró, Dr. Kalas Tibor sk. bíró

A kiadmány hitelél:

bírósági írnok